

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо

(II курс)

Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Професійне спрямування «Сольний спів»
Освітній рівень перший (бакалаврський)

Інститут мистецтв

2017 – 2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма «Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо» для студентів галузі знань 02 «Мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», професійного спрямування «Сольний спів».

Розробник: Ягодзинська Ірина Олександрівна, доцент кафедри теорії та методики музичного мистецтва, кандидат мистецтвознавства

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Протокол від «29» серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри теорії та
методики музичного мистецтва _____

(підпис)

 О.М. Олексюк

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
III. ПРОГРАМА.....	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.....	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V.....	10
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо» II курс.	11
V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	12
VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ.....	14
VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:	17
VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ.....	17
X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА/ МАТЕРІАЛИ:.....	17

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо є практичною дисципліною, спрямованою на формування у студентів-вокалістів певної системи слухових уявлень, умінь та навичок, необхідних для професійної діяльності майбутнього фахівця. Дисципліна передбачає системний розвиток загальних та спеціальних музичних здібностей: інтонаційної компетентності, метроритмічного відчуття, музичної пам'яті, музично-слухових уявлень, тобто усього спектру музично-слухового досвіду. У запропонованому курсі задіяні елементи гармонічного і стилізового сольфеджіо задля розвитку музично-слухових уявлень студентів щодо стилістичних особливостей музики в різні історичні періоди.

Мета курсу - формування і розвиток музично-слухового досвіду, що передбачає вільне оперування студента інтонаційним музичним матеріалом, слухацьку та виконавську компетентність, уміння цілісно сприймати музичний твір та відтворювати не тільки окремі елементи музичної мови, але й музичний твір у його художній цілісності.

Завдання курсу:

- формування навичок інтонування та визначення на слух елементів музичної мови;
- формування навички вільного читання з листа мелодичних фрагментів та нескладних хорових партитур;
- розвиток внутрішнього слуху;
- розвиток навички ансамблевого виконання вокально-хорових партитур;
- розвиток навички аналізування музичних творів та елементів музичної мови;
- формування осмисленого ставлення до музичного мистецтва різних епох;
- формування навичок запису одноголосного та двоголосного диктанту;
- розвиток навички добору акомпанементу до заданої мелодії (класико-романтичного стилю або естрадно-джазового);
- формування та розвиток креативного мислення, навичок komponування музичних фрагментів приналежних до різних стилізових епох.

У процесі вивчення курсу студент формує такі професійні **компетентності**: *музично-теоретичну*: знання, розуміння і здатність застосовувати на практиці основні положення теорії та історії музики, гармонії; уміння вільно читати з листа музичні приклади певного рівня інтонаційно-ритмічної складності; уміння записати на слух мелодію в будь-якому стилі та тональності; уміння по пам'яті відтворити певні засоби музичної виразності; уміння добору акомпанементу до заданої мелодії на музичному інструменті з використанням особливостей різних видів гармонії та фактури; *інформаційно-комунікаційну*: уміння послуговуватися мультимедійними програмами та онлайн-платформами з дисципліни.

Вивчення сольфеджіо здійснюється в тісному зв'язку з іншими дисциплінами музично-теоретичних студій, такими як теорія музики і гармонія та передбачає синтезування окремих елементів зазначених дисциплін. Навчальний матеріал побудований на прикладах світової та української класичної й естрадної музики, творів сучасних українських та зарубіжних композиторів, народної української творчості. З метою підвищення ефективності навчання та досягнення високих програмних результатів студентами з різним рівнем підготовки, а також розвитку інформаційно-комунікаційної компетенції студентів, у курсі передбачено використання мультимедійних збірок музичних диктантів, мультимедійних програм, а також онлайн-платформ для слухових тренувань та розвитку техніки читання з листа.

Програмні результати навчання:

- сформовані музично-слухові уявлення та інтонаційна компетентність;
- сформовані навички музично-слухового аналізу та відтворення елементів музичної мови;
- уміння цілісно сприймати музичних твір будь-якої доби, стилю або жанру та інтерпретувати його;
- володіння навичками самостійного пошуку музичного матеріалу в мережі Інтернет та методами його оброблення із застосуванням сучасних музично-інформаційних технологій;
- розвинена музично-інформаційна компетентність.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: процес навчання та виховання студентів вищого навчального закладу в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні, формування особистості фахівця вищої кваліфікації.

Курс	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 2 Змістові модулі: 4 – 5 Загальний обсяг: 3 семестр – 30 годин 4 семестр – 30 годин Тижневих годин: 1 година	Шифр та назва галузі знань: 02 «Мистецтво» Шифр та назва спеціальності: 025 «Музичне мистецтво» Професійне спрямування «Сольний спів» Освітній рівень перший (бакалаврський)	Нормативна Рік підготовки: 2 Семестри: 3,4 Лабораторні заняття: 3 семестр – 17 годин 4 семестр – 16 годин Семінарські заняття: 4 години Модульний контроль: 4 години Самостійна робота: 9 годин Семестровий контроль: 10 годин Види контролю: 3 семестр – залік

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви модулів і тем	Усього	Види занять і розподіл годин				
			Лабор	Сем/з	Мкр	Сам/р	Семестр/ к
Змістовий модуль IV. Діатоніка. Хроматика							
4.1	Септакорди та їх обернення в натуральному та гармонічному мажорі та мінорі	5	4			1	
4.2	Акорди побічних ступенів. Перерваний каданс	5	4			1	
4.3	Мелодія: інтонаційна основа, логіка розвитку	5	4			1	
4.4.	Гармонічна (ладо-тональна) логіка класичного періоду	8	5	2		1	
	Модульний контроль	2			2		
	Семестровий контроль	5					5
Разом		30	17	2	2	4	5
Всього за III семестр		30	17	2	2	4	5
Змістовий модуль V. Гармонічне чотириголосся							
5.1.	Гармонічне чотириголосся у тісному розташуванні	5	4			1	
5.2.	Гармонічне чотириголосся у широкому розташуванні	5	4			1	
5.3.	Нонакорди S та D групи	7	4	2		1	
5.4.	Ладова альтерація мажору та мінору	6	4			2	
	Модульний контроль	2			2		
	Семестровий контроль	5					5
Разом		30	16	2	2	5	5
Всього за IV семестр		30	16	2	2	5	5
Всього		60	33	4	4	9	10

III. ПРОГРАМА
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.
Діатоніка. Хроматика.

Тема 4.1. Септакорди та їх обернення в натуральному та гармонічному мажорі і мінорі (4 год.)

Септакорди V, VII, II, ступенів та їх обернення в тональностях натурального та гармонічного мінору і мажору. Розв'язання септакордів домінантової та субдомінантової групи. Набуття навичок визначення септакорду V ступеня (побудова, обернення, розв'язання), особливості використання в класичній та сучасній музиці; спів та слуховий аналіз D7 та його обернень в акордових послідовностях. Визначення септакордів VII ступеня (малого і зменшеного), визначення особливостей використання їх в класичній та сучасній музиці; спів та гармонічний аналіз септакордів VII ступеня та їх обернень в натуральних і гармонічних видах мажору та мінору.

Завдання:

1. Налаштування в ладотональності:
 - за камертоном,
 - від попередньої тональності.
2. Інтонування:
 - звукоряди натурального та гармонічного мажору і мінору до шести ключових знаків з метро – ритмічними ускладненнями.
 - спів інтервалів по чергово вгору і вниз від різних звуків;
 - характерні інтервали з розв'язаннями в тональностях до шести знаків;
 - всі види тризвуків з оберненнями від різних звуків вгору та вниз;
 - D7 з оберненнями та розв'язаннями вибірково в тональностях до 5 - 6 знаків;
 - спів акордових ланцюжків з використанням D7 та його оберненнями.
3. Сольфеджування:
 - одно та двоголосні вправи з підручників;
4. Слуховий аналіз:
 - наявність різних ладових ознак у виконуваних мелодичних та багатоголосних фрагментах;
 - діатонічних та характерних інтервалів;
 - тризвуків з оберненнями в акордових послідовностях;
 - D7 з оберненнями окремо та в акордових послідовностях.
5. Диктант.
6. Творче завдання:
 - створити мелодію з використанням D7 та його обернень в мелодичному русі на заданий ритмічний малюнок.

Матеріали: 1-6

Тема 4.2. Акорди побічних ступенів. Перерваний каданс (4 год.)

Тризвуки II, III, VI, VII ступенів та їх обернення. Гармонічні звороти з акордами побічних ступенів. Ефект очікування певного акорду і порушення очікуваної логіки у перерваному. Визначення фонізму акордів побічних ступенів; аналізу та інтування найпоширеніших гармонічних зворотів; відпрацювання акордів II, III, VI, VII, ступенів та їх обернень.

Завдання:

1. Налаштування в ладотональності:
 - за камертоном
 - від попередньої тональності
2. Інтонувати:
 - звукоряди натурального та гармонічного мажору та мінору до 6 знаків;

- ступені ладів вроздріб, закінчуючи тонікою ладу;
 - Гармонічні послідовності в тональностях: D-dir, As-dur, d-moll: I – VI – IV6 – II43 – VII2 – I64 – V7 – I;
I – VIII6 – I6 – IV – III6 – V2 – I6 – VIII65 – V43 – I;
3. Сольфеджувати:
- двоголосні вправи з підручників
 - одноголосні вправи з аркуша;
4. Визначити на слух:
- наявність різних ладових ознак у виконуваних мелодичних і багатоголосних фрагментах;
 - ланцюжки інтервалів в тональності;
 - фрагменти музичних творів класичної музики відповідно до зазначеної теми;
5. Записати одноголосний диктант й формі періоду.

Матеріал: 1-6

Тема 4.3. Мелодія: інтонаційна основа, логіка розвитку (4 год.)

Формування ладових уявлень, національно - стильового відчуття; Набуття навичок визначення різновиду ладу; аналізу інтонаційно – ладових зворотів; відпрацювання звукорядів ладів мінорого нахилу, ангемітонних пентатонік. Формування ладових уявлень, національно стильового відчуття, набуття навичок визначення різновидів ладу, аналізу інтонаційно-ладових зворотів, відпрацювання звукорядів ладів мажорного нахилу та ладів із збільшеними секундами.

Завдання:

1. Настройка в ладотональності:
2. Інтонувати:
 - звукоряди ладів мажорного нахилу: іонійський, лідійський, міксолідійський від різних звуків вгору та вниз однаковими тривалостями.
 - звукоряди зазначених ладів, використовуючи різноманітні варіанти ритмічних малюнків; паралельними терціями та секстами (групами)
3. Сольфеджувати:
 - одноголосні вправи з підручників, збірок народних пісень, творів композиторів XIV – XVII ст.
 - двоголосні вправи із збірок народних пісень (дуетами та групою)
4. Визначити на слух:
 - ладовий нахил у фрагментах музичних творів;
 - різновид звукоряду в мелодії;
 - наявність рис того чи іншого ладу;
5. Створити сім мелодій в ладах, звукоряди яких запропоновані викладачем.

Матеріали: 1-6

Тема 4.4. Гармонічна (ладо-тональна) логіка класичного періоду (5 год.)

Елементи побудови мелодії: ладова та інтонаційна основа, звуковисотний малюнок. Період. Каденції та цезури. Речення. Фраза. Мотив. Набуття навичок аналізу елементів музичної тканини, диференції звуковисотних, ритмічних співвідношень звуків, характеру їх мелодико-ритмічного малюнка, прийомів розвитку мелодії.

Завдання:

1. Настройка в ладотональності:
 - за камертоном;
 - від попередньої тональності;
2. Інтонувати:
 - Звукоряди гам вгору та вниз від будь якого ступеню тональності;
 - ланцюжки інтервалів від звуків;
 - дво-, триголосся паралельними секстаккордами, квартсекстаккордами;

3. Сольфеджувати:

- Одноголосні вправи з визначенням темпу, характеру, прийомів інтонаційного розвитку, фразування, структури;
- двоголосні вправи (з попереднім аналізом нотного тексту) дуєтом або групою.

3. Проаналізувати (письмово або усно) мелодії за планом:

4. Диктант. Записати мелодію із зазначенням темпу, динамічних відтінків та штрихів.

Матеріали: 1-6

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА №1

Завдання:

Налаштування в тональності Ля мажор:

- за камертоном, з подальшим оспівуванням звуків тонічного тризвуку;
- від попередньої тональності.

Інтонаційні вправи:

- звукоряди мажору та мінору в поступовому русі (вгору і вниз) з альтерацією нестійких ступенів ладу;
- двоголосні діатонічні розпівки з хроматичними допоміжними звуками;
- інтервали та акорди від тону вгору або вниз у довільному порядку;

Сольмізація:

- одноголосна мелодія у класико-романтичному стилі з певними інтонаційними складностями;
- джазовий стандарт або уривок класичної арії (романсу, пісні тощо) з подальшим транспонування на півтону або тон нижче;
- один з голосів хорової партитури;

Слуховий аналіз:

- визначити інтервальну;
- визначити акордову послідовність;
- зазначити елементи музичної мови заграного на фортепіано музичного твору: ладо-тональність, метро-ритмічні особливості, тощо;

Диктант:

- проспівати з назвою нот або заграти на музичному інструменті одноголосний уривок з певними ритмо-інтонаційними складностями;
- заграти на фортепіано заданий двоголосний (однотональний) уривок з подальшим транспонування на тон нижче;
- записати по пам'яті у заданій тональності уривок джазового стандарту;

Творче завдання:

- добір акомпанементу до заданої мелодії у різних фактурних варіантах;
- складання мелодичного фрагменту, що містить задані інтонаційні складності або метро-ритмічні особливості.

Матеріали до модульної контрольної роботи: 1-6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V.

Гармонічне чотириголосся.

Тема 5.1. Гармонічне чотириголосся в тісному розташуванні (4 год.)

Назви голосів у чотириголоссі (бас, тенор, альт, сопрано). Мелодичне положення акорду. Тісне розташування акордів. Слухове сприймання багатоголосся; розвиток навичок ансамблевого виконання, виокремлення в гармонічній фактурі будь-якого голосу; аналізу голосоведіння багатоголосної фактури.

Завдання:

1. Настройка в ладо тональності.
2. Інтонувати:
 - окремі інтервали або групи інтервалів на два голоси;
 - дисонуючі інтервали з розв'язанням (наприклад в3, зб5, в3; ч5, зм7, ч5) ансамблем студентів;
 - гами або гамоподібні вправи з рухом голосів у терцію і сексту;
3. Сольфеджувати:
 - перевірка завдань для самостійної роботи попередньої теми;
4. Визначити на слух:
 - три- та чотириголосні акордові послідовності;
 - мелодичне положення окремих акордів;
 - басовий голос в гармонічній фактурі;
 - кількість голосів у багатоголосних музичних творах.
5. Створити підголоски до мелодії даної пісні.
6. Записати запропоновану акордову послідовність в хоральній фактурі із строгим плавним голосоведінням.

Матеріали: 1-6

Тема 5.2. Гармонічне чотириголосся в широкому розташуванні (4 год.)

Назви голосів у чотириголоссі (бас, тенор, альт, сопрано). Мелодичне положення акорду. Широке розташування акордів. Набуття навичок слухового сприймання багатоголосся; ансамблевого виконання, виокремлення в гармонічній фактурі будь-якого голосу; аналізу голосоведіння багатоголосної фактури.

Завдання:

1. Настройка в ладо тональності.
2. Інтонувати:
 - окремі інтервали або групи інтервалів на два голоси;
 - дисонуючі інтервали з розв'язанням (наприклад в3, зб5, в3; ч5, зм7, ч5) ансамблем студентів;
 - гами або гамоподібні вправи з рухом голосів у терцію і сексту;
1. Сольфеджувати:
 - перевірка завдань для самостійної роботи попередньої теми;
 - багатоголосні вправи із збірки Є.Євпака «Хорові розспівки».
2. Визначити на слух:
 - три- та чотириголосні акордові послідовності;
 - мелодичне положення окремих акордів;
 - басовий голос в гармонічній фактурі;
 - кількість голосів у багатоголосних музичних творах.
3. Створити підголоски до мелодії даної пісні.
4. Записати запропоновану акордову послідовність в хоральній фактурі із строгим плавним голосоведінням.

Матеріали: 1-6

Тема 5.3. Нонакорди субдомінантної та домінантної групи (4 год.)

Нонакорди II, IV, V ступенів та їх різновиди. Виклад нонакордів у чотириголосі та п'ятиголосі. Використання нонакордів у гармонічних зворотах. Визначення нонакордів II, IV, V ступенів (побудова, різновиди) та особливості їх розташування, відпрацювання співу акордових послідовностей.

Завдання:

1. Настройка в ладотональності.
2. Інтонувати:
 - звукоряди натурального, гармонічного мажору (мінору) з ритмічними ускладненнями;
 - ланцюжки діатонічних, характерних інтервалів з розв'язанням за тяжінням у різні тональності;
 - нонакорди в тональностях та від звука з розв'язанням через септакорд того ж ступеня або септакорд квартою вище
3. Визначити на слух:
 - кількість голосів у нонакордах та розв'язати усіма можливими варіантами;
 - акордові послідовності з використанням різновидів нонакордів;
5. Записати одноголосний диктант, попередньо проаналізувати метро-ритмічні особливості, проспівати та транспонувати на тон вгору.
6. Створити 4 мелодії в різних тональностях мажору і мінору, використати нонакорди II, IV, V ступенів у мелодичному русі.

Матеріали: 1-6

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА №2

Налаштування в тональності мі мінор:

- за камертоном, з подальшим оспівуванням звуків тонічного тризвуку;

Інтонаційні вправи:

- звукоряди мажору та мінору в поступовому русі (вгору і вниз) з альтерацією нестійких ступенів ладу;
- двоголосні розспівки з хроматичними допоміжними;
- інтервали та акорди від тону вгору або вниз у довільному порядку;

Сольмізація:

- одноголосна мелодія у класико-романтичному стилі з певними інтонаційними складностями (альтерація нестійких ступенів, пунктирний ритм тощо);
- джазовий стандарт або уривок класичної арії (романсу, пісні тощо) з подальшим транспонування на два тони нижче;
- один з голосів хорової партитури;

Слуховий аналіз:

- визначити інтервальну послідовність;
- визначити акордову послідовність;
- зазначити елементи музичної мови заграного на фортепіано музичного твору: форму, ладо-тональність, метро-ритмічні особливості, тощо;

Диктант:

- проспівати з назвою нот або заграти на музичному інструменті одноголосний уривок з певними ритмо-інтонаційними складностями (нота з крапкою, пунктир, синкопа, злігована через такт);
- записати по пам'яті у заданій тональності уривок джазового стандарту;

Творче завдання:

- добір акомпанементу до заданої мелодії у простому фактурному рішенні;
- складання мелодичного фрагменту, що містить задані інтонаційні складності або метро-ритмічні особливості.

Матеріали до модульної контрольної роботи: 2-6

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Музично-теоретичні студії: Сольфеджіо» II курс

Разом 60 год.: лабораторні – 33 год., семінарські – 4 год., самостійна робота – 9 год., модульний контроль – 4 год., семестровий контроль – 10 год.								
Модулі	Змістовий модуль IV				Змістовий модуль V			
Назва модуля	Діатоніка. Хроматика				Гармонічне чотириголосся			
Кількість балів за модуль	130 балів				119 балів			
Лабораторні і	4.1	4.2.	4.3.	4.4.	5.1.	5.2.	5.3.	5.4.
Теми лабораторних занять	і Септакорди та їх обернення в натуральному та гармонічному	Акорди побічних ступенів. Перевраний каданс	Мелодія: інтонаційна основа, логіка розвитку	Гармонічна (ладо-гональна) логіка класичного періоду	Гармонічне чотириголосся у тісному розташуванні	Гармонічне чотириголосся у широкому розташуванні	Нонакорди S та D групи	Ладова альтерація мажору та мінору
Лабораторні заняття (всього 227 балів)	(1+10)*2	(1+10)*2	(1+10)*2	(1+10)*3	(1+10)*2	(1+10)*2	(1+10)*2	(1+10)*2
Семінарські заняття (всього 22 бали)				1+10			1+10	
Самостійна робота (всього 40 балів)	56	56	56	56	56	56	56	56
Види поточного контролю (всього 50 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)			
Усього	Усього – 155 балів, коефіцієнт – 1.55				144 бали			

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ зп	Тема	Зміст завдання	Кільк. годин	Література	Академ контроль	Бали
Змістовий модуль IV. Діатоніка. Хроматика						
4.1	Септакорди та їх обернення в натуральному та гармонічному мажорі та мінорі	<p>Інтонувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - звукоряди натурального та гармонічного мажору і мінору до 6 ключових знаків; - від звуків «b» та «e» ланцюжком D7, та його обернення з розв'язанням та визначенням тональностей мажору і мінору; - VII7 та II7 з обернення з розв'язанням в тоніку в тональностях до 2 знаків; <p>Знайти приклади на використання D7, II7 та VII7 у народних піснях або авторських вокальних творах та їх обернення в мелодичному русі.</p>	1	1-6	Усне опитування	5

		Скласти мелодію за даним ритмічним малюнком. Використати V7, II7 та VII7 та їх обернення				
4.2	Акорди побічних ступенів. Перерваний каданс	Інтонувати: <ul style="list-style-type: none"> - звукоряди натурального та гармонічного мажору та мінору до 6 ключових знаків; - ступені ладів (мажорного та мінорного), вроздріб, в тональностях E-dur, cis-moll, A-dur, g-moll. Сольфеджувати: одно- та двоголосні вправи з підручників; Скласти мелодію у натуральному мінорі і добрати до неї супровід з акордами побічних ступенів	1	1-6	Усне опитування	5
4.3	Мелодія: інтонаційна основа, логіка розвитку	Інтонувати: <ul style="list-style-type: none"> - звукоряди мажору (мінору) натурального та гармонічного, ладів народної музики з ритмічними ускладненнями; - ланцюжки інтервалів (діатонічні, характерні) від звуків та в тональностях; - акордові послідовності й форми періоду з використанням різновидів тризвуків (головних, побічних, септакордів з оберненнями. Скласти другий голос до диктанта	1	1-6	Усне опитування	5
4.4.	Гармонічна (ладо-тональна) логіка класичного періоду	Інтонувати: <ul style="list-style-type: none"> - натуральні, гармонічні мажорні та мінорні гами в різних ритмах. - інтервальні та гармонічні послідовності. Сольфеджувати: <ul style="list-style-type: none"> - одноголосні вправи з підручників; - двоголосні вправи; - дитячі пісні з супроводом; Скласти мелодії (по 8 тактів) на заданий гармонічний супровід	1	1-6	Усне опитування	5
Змістовий модуль V. Гармонічне чотириголосся						
5.1.	Гармонічне чотириголосся у тісному розташуванні	Інтонувати: <ul style="list-style-type: none"> - будь-який голос в чотириголоссі з одночасним виконанням решти голосів на фортепіано. Сольфеджувати: одно-, двоголосні вправи з підручників; Добрати супровід до трьох мелодій в хоральній фактурі	1	1-6	Усне опитування	5
5.2.	Гармонічне чотириголосся у	Інтонувати: <ul style="list-style-type: none"> - звукоряди ладів з різними ритмічними малюнками; 	1	1-6	Усне опитування	5

	широкому розташуванні	<ul style="list-style-type: none"> - інтервальні послідовності (діатонічні і характерні) в тональностях до 5 ключових знаків; - гармонічні послідовності, запропоновані на занятті, по вертикалі; - будь-який голос в чотириголоссі з одночасним виконанням решти голосів на фортепіано. <p>Сольфеджувати: дво- та триголосні вправи;</p> <p>Добрати супровід до трьох мелодій в хоральній фактурі.</p>				
5.3.	Нонакорди S та D групи	<p>Інтонувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - звукоряди мажору і мінору (натуральний гармонічний); ланцюжки діатонічних, характерних інтервалів за схемами; - акордові послідовності з використанням нонакордів II, IV, V ступенів за схемами; <p>Скласти мелодії, що містять жанрові ознаки романсу, арії, вокалізу, вальсу</p>	1	1-6	Усне опитування	5
5.4.	Ладова альтерація мажору та мінору	<p>Інтонувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - звукоряди мажору з повною хроматизацією за зразками, запропонованими викладачем - ланцюжком за схемою характерні та хроматичні інтервали з розв'язанням в тональностях B-dur, E-dur; <p>Сольфеджувати одноголосні вправи з посібників;</p>	2	1-6	Письмове та усне опитування	5
Разом			9			40

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення із дисципліни «Музично-теоретичні студії:Сольфеджіо» оцінюються за кредитно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю 3 семестр

№ з/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
	Робота на лабораторних заняттях	11	9	99
	Робота на семінарських заняттях	11	1	11
	Модульні контрольні роботи	25	1	25
	Самостійна робота	5	4	20
Всього без підсумкового контролю		155		
Підсумковий рейтинговий бал		100		

Коефіцієнт – 1,55

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю 4 семестр

№ з/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
	Робота на лабораторних заняттях	11	8	88
	Робота на семінарських заняттях	11	1	11
	Модульні контрольні роботи	25	1	25
	Самостійна робота	5	4	20
Всього без підсумкового контролю		144		

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; диктант.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Розподіл балів, що присвоюються бакалаврам 3 семестр

Змістовий модуль IV (лабораторні, семінарські заняття, самостійна робота)				Модульна контрольна робота	Кількість балів за модуль
T1	T2	T3	T4		
27	27	27	49	25	155

Коефіцієнт 1,55

Розподіл балів, що присвоюються бакалаврам 4 семестр

Змістовий модуль V (лабораторні, семінарські заняття, самостійна робота)				Модульна контрольна робота	Кількість балів за модуль
T1	T2	T3	T4		
27	27	38	27	25	144

Разом: 144 бали

Кількість балів за роботу на лабораторних, семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:

1. За джерелом інформації:
 - *Словесні*: пояснення, розповідь, бесіда.
 - *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
 - *Практичні*: інтонаційні вправи, слуховий аналіз, читання з листа.
2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою, виконання індивідуальних навчальних проектів, творчі завдання.

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

Робоча навчальна програма; збірки музичних диктантів та інтонаційних вправ; навчальні посібники; збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів; комплект друкованих завдань для підсумкового контролю; завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни.

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА/ МАТЕРІАЛИ:

1. Виноградов Г. Интонационные сложности в курсе сольфеджио / Г. Виноградов. – М., 2008. – 128 с.
2. Павленко Т. Сольфеджіо на основі українських народних пісень / Т. Павленко. – К.: Музична Україна, 2017. – 112 с.
3. Серебряный М. Сольфеджіо на ритмоинтонационной основе современной эстрадной музыки / М. Серебряный ; переизд. 3. – К., 2002. – 246 с.
4. Симоненко В. Мелодии джаза. Антология / В. Симоненко. – К., 1984. – 215 с.
5. Ходоровська І. М. Збірник диктантів з сольфеджіо на матеріалі українського фольклору та музики українських композиторів/ І. Ходоровська; мультимедійний посібник. – К., 2014.
6. Онлайн-платформи:
 - <http://www.earbeater.com/online-ear-training>
 - <https://utheory.com/>
 - <https://www.musical-u.com/ear-training-exercises/>
 - <https://practicesightreading.com/>